

Bůh však nikdy své církvi nenapsal „rozlučkový lístek“. Mnozí jednotlivci tak učinili, ale „i když jsme nevěrní, on zůstává věrný, protože nemůže zapřít sám sebe.“ (2 Tim 2,13)

Takovou láskou ale nedokáže milovat nikdo z nás – jedině že by mu to bylo dáno. Proto tolik potřebujeme Ducha Kristova, Ducha toho, který nepřišel soudit, ale spasit. A proto vznikla církev, ne jako spolek lidí směřujících do nebe ke Kristu, ale jako Vtělené Slovo, Kristus v nás...

„Chceš-li být opravdu Kristův, musíš ho přijmout celého, i s církví a jejími dějinami. On se neštítí tvé duchovní špíny a bídy, jde s tebou i nížinami života. Je tvá povinnost zůstat s ním, když jde se svým lidem tisíciletími, když jako hlava svého mystického těla prožívá bezprostředně jeho slávu, zápsy a morové rány. A je k dispozici jako lékař.“

Už nikdy kritizovat? Znamená to, že už nikdy nesmíme na církvi nic kritizovat? Že se máme vrátit k tomu černobílému pohledu a snažit se vidět Krista tam, kde jde čistě o lidskou nekompetenci, zlobu a malost? To asi ne.

Je však velký rozdíl mezi kritizováním plným hořkosti a kritikou pramenící v lásce. Ten druhý případ se vyskytuje řidčeji, protože lidé, kteří církev opravdu milují, většinou nemají čas kritizováním, ale raději přiloží ruku k dílu tam, kde něco není v pořádku, jako třeba kněz Guy Gilbert, nebo protestují před Boží tváří, jak o tom píše Carlo Carretto.

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington

– Evangelium podle Matouše – Sacra pagina

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Matouše

Petr Karas – Boží slovo na každý den

Angelo Scarano – www.pastorace.cz

Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Misál na každý den liturgického roku

Protestují u Boha jménem Božího lidu, přestože zjevně propadl modlářství. Protestují jako Mojžíš, který odmítá nabídku, že by Bůh vytvořil nový lid Boží z něho a jeho potomstva a pobloudilý Izrael odepsal. Mojžíš protestuje proti takovému řešení a přeje si, aby raději bylo vymazáno jeho vlastní jméno z knihy života, jen když bude vyvolený lid zachráněn. Zrovna tak protestují u Boha ostatní proroci, apoštol Pavel a také mnozí světci v dějinách církve... Ano, taková *protestanti lásky* jsou pro církev obrovským požehnáním.

A nezdídky se stává, že právě z těchto lidí (přímluvců, nikoliv žalobců) Bůh povolává své proroky, kteří mají za úkol přinést církvi třeba i velmi tvrdé slovo. Srdce těchto lidí jsou však proměněna láskou, proto jejich slova nejsou „výplachem žaludku...“ a jejich kritika církve přináší požehnání, nikoliv ovoce smrti.

Ano, církev potřebuje více takových *protestantů lásky*, kteří pak ponесou Boží slovo v Boží moci, Duch zavane a v údolí suchých kostí to zachrástí... (Ez 37) Bylo by osudné poplést si svou roli u Božího trůnu. Můžeme si totiž vybrat, jestli se staneme přímluvci nebo žalobci našich bratří (církve). Ovšem předem musíme vědět, že u Božího trůnu jsou již tyto funkce rozděleny: hlavním přímluvcem je Kristus (srov. 1 Jan 2,1) a žalobcem satan (Zj 12,10). Je třeba volit navýsost pečlivě, na čí stranu se přidáme!

Kateřina Lachmanová

– *Vězení s klíčem uvnitř*

Další texty v týdnu

Po: Kol 1,24-2,3; Lk 6,6-11

Út: Kol 2,6-15; Lk 6,12-19

St: Kol 3,1-11; Lk 6,20-26

Čt: Mich 5,1-4a; Mt 1,1-16.18-23

Pá: 1 Tim 1,1-2.12-14; Lk 6,39-42

So: 1 Tim 1,15-17; Lk 6,43-49

23. neděle v mezidobí – cyklus A

4. září 2011

Ježíš řekl svým učedníkům: ¹⁵„Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Dá-li si od tebe říci, svého bratra jsi získal. ¹⁶Nedá-li si však říci, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby každá výpověď byla potvrzena ústy dvou nebo tří svědků. ¹⁷Když je však neposlechne, pověz to církvi. Jestliže však neposlechne ani církev, ať je pro tebe jako pohan nebo celník. ¹⁸Amen, pravím vám: Všecko, co svážete na zemi, bude svázáno na nebi, a všecko, co rozvázete na zemi, bude rozvázáno na nebi. ¹⁹Dále vám říkám: Jestliže se shodnou na zemi dva z vás na jakékoli věci a budou o ni prosit, dostanou ji od mého nebeského Otce. ²⁰Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“

Mt 18,15-20

Úvod k meditaci

Mluví s druhými o jejich chybách? A jakým způsobem? Bezohledně, se snahou je ponížít? S ironií a výčitkami? Nebo citlivě, se snahou pomoci jim najít to nejlepší, co v nich je? Snažím se poctivě rozlišit, kdy mluvit a kdy mlčet? Vyhýbám se pomlouvám? Nemám někoho *zařazeného* tak, že ho kdykoli zkritizuji, a v čemkoli, co udělá, vidím špatné motivy? Nepošlapávám neustálým vyhodnocováním lidí kolem jejich důstojnost? Tyto a další otázky pro mě mohou vyplývat z dnešního evangelia.

Biblický kontext

Třístupňový postup usmíření s bratrem v 18,15-17 (mezi čtyřma očima, s jedním či dvěma svědky, před církví-obcí) pravděpodobně odráží praxi matoušovské židokřesťanské obce.

K tématu

Dnes nám Ježíš vypráví o napominání, o tom, jak opětovně *získat bratra*. Pokud probíhá napomenutí podle evangelia, jedná se o jeden z nejkrásnějších a nejryzejších projevů bratrské lásky. Takové napominání vylučuje každou touhu po pomstě nebo osobní okázalosti, ale vychází jedině z touhy po dobru druhého. *Když tvůj bratr zhřeší proti tobě, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima*. Tato první slova jasně odkazují na soukromé prostředí, v němž by mělo vzájemné napominání probíhat. Toto Pánovo pravidlo platí také pro rodinný život, přátelské vztahy nebo prostředí, ve kterém se odehrává náš každodenní život. Slova *když tvůj bratr zhřeší* se mohou velmi jednoduše chápat také ve smyslu – *když tvůj manžel nebo manželka zhřeší, jestliže tvůj syn, švagr, zaměstnavatel nebo někdo jiný zhřeší*. Mohlo by se zdát, že se konečně setkáváme s jednoduchým a příjemným evangelijním přikázáním. Co je nám lidem bližšího, než poukazovat na chyby druhých? Jenomže naopak, patří to mezi nejnáročnější umění, což také vysvětluje, proč je evangelijní způsob bratrského napominání mezi lidmi tak zřídka zjevný. Ježíš skutečně nijak nepovzbuzuje k honům na chyby druhých, k pomlouvání nebo k tak časté zálibě vytmavit

1. čtení:

Ez 33,7-9

2. čtení:

Řím 13,8-10

Evangelium:

Mt 18,15-20

Srovnání:

Lv 19,17

Lk 17,3

Gal 6,1

Jak 5,19-20

Dt 19,15

1 Tim 5,19

1 Kor 6,1

Mt 16,19

Jan 20,23

druhým chyby hezky na veřejnosti a přitom možná pokrytecky předstírat své zarmoucení nad tím, jakou bolest nám působí, když musíme takto hájit ctnost.

Spíše však *jdí a pokářej ho mezi čtyřma očima*, jinými slovy – *vzchop se, zajdi za ním, podívej se mu zpřímá do očí a řekni mu otevřeně, co je hodné napomenutí, aby to už víc nedělal a napravil se*. Pokud to uděláš, je jisté, že podstupuješ riziko, že se mu přestaneš líbit, že tvoje obvinění bude smeteno ze stolu, případně, že ti také svým způsobem řekne, co si o tobě myslí. To není důležité. Naslouchá-li ti, získal jsi svého bratra. Pokud se takové upřímné napomínání plně respektu, doporučené evangeliem, praktikuje mezi manžely, mohlo by zabránit zrození mnoha nebezpečných řetězců zášti, nelibosti, chladu nebo odvet, ze kterých pak často rostou zdi rozdělení, jež ochlazují a zatvrzují i ty nejkrásnější vztahy. Upřímné napomenutí by se mohlo stát způsobem, jak udržet živou vzájemnou komunikaci, důvěru a lásku. Takové jednání dodává důvěry a síly. Vždyť cítíme-li se ocenění a jsme schopni také přijmout určitý názor, pak se stáváme společně lepšími a zralejšími; jak ten, kdo napomíná, tak ten, ke komu napomenutí směřuje. Dochází k naplnění toho, o čem hovoří Bible: *Bratr, kterému pomáhá bratr, je jako opevněné město, přátelé jsou jako závora tvrze* (Př 18,19). Často se po zkušenosti tohoto druhu vztahy mezi dvěma lidmi pročistí, podobně jako nebe po dešti, a vzájemné přátelství dostává naprosto novou hloubku.

Dosud jsme hovořili o soukromém prostředí. Evangelium však pokračuje a představuje další, náročnější případ, kdy se do napomenutí zapojuje místní nebo univerzální společenství: *Ať je pro tebe jako pohan*. Tento případ se potom rozšiřuje a ústí až k nesmírně významnému prohlášení namířenému na apoštoly: *Všecko, co svázete na zemi, bude svázáno na nebi, a všecko, co rozvázete na zemi, bude rozvázáno na nebi*. Církev nesmí mlčet, ačkoli by si to mnozí přáli. Obžaloba neřádů, hříchů, ve společenském nebo osobním životě, tvoří součást jejich základních úkolů a žádné zastrasování jí v tom nemůže zabránit.

Skutečnou obtíží je spíše něco jiného. Jak poznat, kdy je církev opravdu strážcem Božím – tedy kdy předkládá jeho vůli a jeho soud nad světem – a kdy je naopak jenom strážcem sebe sama, te-dy minulosti a ustanoveného řádu? Obvykle se říká, že se to děje, když se vyjadřuje k víře a mravům, ne když to dělá vůči dočasným nahodilým skutečnostem, jako jsou třeba politické záležitosti. To je sice pravda, ale ne vždycky to pomáhá rozhodnout v konkrétních případech, poněvadž i v rámci politiky může nastat situace, v níž je nutná jasná morální volba. Nezbyvá nic jiného, než aby se každý křesťan snažil stát strážcem – naslouchal Božím slovu proto, aby mu vnitřní svědectví Ducha pomohlo rozlišovat svědectví autority (srov. Sk 5,32), a pokud to po něm požaduje, pak být poslušný, i kdyby to mělo vést k nepopularitě, nebo pokud je to nutné, odvážně čelit sporu nebo nesouhlasu autority.

Svatý Pavel nám ve druhém čtení naznačil asi jedinou možnou cestu k překonání každého případného konfliktu mezi poslušností a pevností: *Nebudte nikomu nic dlužni – jen vzájemnou lásku*. *Neboť kdo druhého miluje, splnil zákon* (Řím 13,8). Tato zásada platí také při napomínání bratra v soukromí. Svátý Augustin využil právě pro bratrské napomínání slova svatého Pavla o lásce: *Miluj a dělej, co chceš. Když mlčíš, mlč z lásky; když mluvíš, mluv z lásky; když napomínáš, napomínej z lásky; když odpouštíš, odpouštěj z lásky. Kéž v tobě stále zůstává kořen lásky, protože z takového kořene nemůže vyrůst nic jiného než dobro* (Tract. In Job. 7,8).

Prosme proto Pána, který přislíbil, že bude mezi námi přítomný, aby nás učil této obtížné formě lásky, jež dokáže napomínat, aniž by zbavovala odvahy, a bojovat, aniž by zraňovala.

Raniero Cantalamessa – Slovo a život

Odpuštění ve vlastní církvi

V této pasáži zřejmě nebudu mluvit tolik k těm, které mohla spíše oslovit předchozí kapitola – k těm, kteří na svou církev nedají dopustit, i když mnohdy více ze sebelásky než z lásky k církvi. Nyní jde o ty, kteří vnímají její slabost a hříšnost natolik, že už ji nedokáží milovat, kteří v ní vidí tolik *páchnoucí člověčiny*, až ztrácejí víru, že by tohle mohla být církev Kristova, oživovaná a vedená Božím Duchem.

Nedávno jsem vstoupila do jedné církevní kanceláře ve chvíli, kdy se osazenstvo bavilo o jakési antikatolické brožurce jednoho pastora. Jeden ze *zaměstnanců církve* si hořce povzdchl: *Cha! Kdyby někdo potřeboval materiál pro kritiku církve, ať si sem přijde na měsíc sednout...*

Kdo nemá klapky na očích, ví, že tento postoj frustrace není výjimkou. *Sám Jacques Maritain, který je mimo veškeré podezření a který byl velice drabý Pavlu VI., přece doporučoval – sice žertem, ale ne tak docela – těm, kdo chtějí nadále milovat a snad i bránit katolicismus, aby jistý katolický svět navštěvovali střídme a umírněně.*

To se hezky řekne, ale co potom mají dělat faráři? A co laičtí zaměstnanci církve, kterých dnes přibývá? A co milovníci ekumenismu, kteří si tak zamilovali bratry a sestry z jiných církví a jejich praxi, že ztrácejí lásku k církvi vlastní? A co farníci, jejichž kněz je pohoršením celé farnosti a nejbližší další sídlí 30 km daleko? A co teologové, kteří vidí, kde všude to skřípe, a navíc znají důkladně církevní struktury, způsoby rozhodování a vliv *lidského faktoru*? Je možné milovat církev a zůstat v reálu?

Je vůbec možné skloubit skutečně realistický pohled na církev a lásku k církvi?

Určitě to možné je, protože k tomuto skloubení došlo v osobě Ježíše Krista. Pán Ježíš neměl žádné iluze o tom, jaký spolek (po čistě lidské stránce) je církev, kterou zakládal. V tom směru je velmi oslovující podobnost o hostině, kdy pozvaní odmítnou účast a král vysílá svého služebníka, aby přivedl všechny slepé, hluché a chromé... zkrátka výběr! A když ještě zbylo

místo, byl vyslán posel, aby shromáždil úplnou spodinu, ty *od plotů*, a dokonce aby je DONUTIL VEJÍT (srov. Lk 14, 15–24)... Jinými slovy, jestliže se rozhlédnu a vidím, že jsme tu skutečně posbíraní se všemi možnými neduhy a nedostatky, a dokonce i ti z *domnucení*, kteří se domnívají, že by jim Pán Bůh mohl být za jejich chození do kostela poměrně dost zavázán..., jestliže tohle všechno vidím, pak *jsem tu dobře!* Skutečně to asi bude církev, kterou založil Pán. Z nějakého nepochopitelného důvodu (byla to láska) si tuto *sebranku od plotů* zamiloval jako svou nevěstu a sám sebe za ni vydal, vzal na sebe její hříchy, aby ona mohla mít podíl na jeho slávě. Jak úžasná výměna! Jedině Boží lásku AGAPÉ může něco takového napadnout, jediné láska Boží „všechno vydrží“ (srov. 1 Kor 13,7) a svoji manželskou smlouvu s nevěrným lidem nezruší:

„Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův.“ (Jer 31,32b)

Jedině silou Jeho lásky budeme i my schopni Kristovu církev milovat, a to i ve chvílích, kdy v ní Kristovu tvář zahlédneme pouhou vírou, pod vším nánosem hříchu a ran. Zrovna takovou víru však musel vyžadovat pohled na Ježíšovo tělo visící na kříži, pohled na toho, který byl kvůli nám „učiněn hříchem“: *„Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocí, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili.“* (Iz 53,2–3)

Při četbě těchto slov se mi vždy znovu tají dech. Většina současníků nebyla schopna vidět v tom znetvořeném těle Mesiáše, Božího Syna. Lidsky bylo a zůstává naprosto nepochopitelným, že by se ten, který je rovný Bohu, natolik ponížil a dal se do tak nemožného svazku s člověkem a s jeho bídou! A přece je to pravda. To věčné pohoršení kříže...